

dosar nr. 2ra-1826/2019

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, judecător: (L. Lavric)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău judecători: (Iu. Cotruță, A. Danilov, I. Secrieru)

Î N C H E I E R E

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Rusnac împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii: Primăria mun. Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil, obligarea executării hotărârii, recuperarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 23 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La data de 18 aprilie 2018, Valeriu Rusnac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii: Primăria mun. Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil, obligarea executării hotărârii, recuperarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul Valeriu Rusnac, a invocat că prin hotărârea din 07 octombrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 16 martie 2011 a Curții Supreme de Justiție, Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să-i acorde lui Valeriu Rusnac și membrilor familiei ultimului spațiu locativ, fiind la acel moment polițist al grupei de escortă a Comisariatului de Poliție Centru, mun. Chișinău.

Reclamantul Valeriu Rusnac a relatat că deși documentul executoriu eliberat în baza hotărârii judecătorești se află la executare la executorul judecătoresc Igor Doroftei, până în prezent autoritatea publică locală nu a executat hotărârea definitivă și irevocabilă, deși pe parcursul anilor nu o singură dată s-a adresat autorităților statului în vederea executării acesteia. O perioadă îndelungată este

nevoit să închirieze contra plată spațiu locativ, astfel fiindu-i pricinuite prejudicii materiale și morale, exprimate prin suferințe fizice și psihice.

Reclamantul Valeriu Rusnac a indicat că familia sa este compusă din patru persoane, astfel statul urmează să-i acorde spațiu locativ cu o suprafață de 70 metri pătrați. Reclamantul a invocat că perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești este de la 22 iulie 2016 până la 23 august 2018.

Reclamantul Valeriu Rusnac a solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, obligarea executării hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-2782/10 din 07 octombrie 2010 și repararea prejudiciului moral în mărime de 20000 lei.

Prin încheierea din 27 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii Primăria mun. Chișinău, Consiliul mun. Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei.

Prin hotărârea din 23 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Rusnac împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii: Primăria mun. Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral, obligarea executării hotărârii judecătorești, s-a constatat încălcarea dreptului lui Valeriu Rusnac la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 07 octombrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, în perioada 22 iulie 2016 - 23 august 2018, s-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Valeriu Rusnac suma de 15000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 07 octombrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, în perioada 22 iulie 2016 – 23 august 2018, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 23 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Rusnac împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii: Primăria mun. Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil, obligarea executării hotărârii, recuperarea prejudiciului moral.

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că prin hotărârea din 07 octombrie 2010 a Curții de Apel Chișinău nr. 3-2782/10, irevocabilă în urma pronunțării deciziei de către Curtea Supremă de Justiție la 16 martie 2011, Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să-l asigure pe Valeriu Rusnac și membrii familiei sale cu spațiu locativ în mun. Chișinău, conform normelor sanitare la momentul executării. Din răspunsul Consiliului municipal Chișinău din 02 aprilie 2018, adresat executorului judecătoresc Igor Doroftei, reiese că executarea hotărârilor judecătorești nu poate fi realizată din motivul lipsei spațiului locativ liber în municipiul Chișinău, fapt generat de procesul de privatizare a fondului de locuințe, motiv din care autoritățile administrației publice locale nu au posibilitatea de a executa hotărâri judecătorești definitive și irevocabile cu privire la asigurarea cu spațiu locativ a creditorilor urmăritori.

Instanța de apel a reținut că anterior, prin hotărârea Judecătoriei Buiucani

mun. Chișinău din 29 ianuarie 2016, a fost constatat că s-a încălcat dreptul reclamantului Valeriu Rusnac la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 3-2782/10 din 07 octombrie 2010, în perioada 28 martie 2012 – 05 noiembrie 2014, cu încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a prejudiciului moral cauzat prin neexecutare în perioada indicată în sumă de 10 000 lei, menținută de instanțele ierarhic superioare. În acest sens, instanța de fond just a concluzionat că încălcarea dreptului lui Valeriu Rusnac la executarea hotărârii judecătorești irevocabile are un caracter continuu și reiterând faptul că prin hotărârea din 29 ianuarie 2016 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău a fost constatat ca fiind încălcat dreptul reclamantului Valeriu Rusnac la executarea în termen rezonabil al aceleiași hotărâri judecătorești, este temeinic și legal a constata faptul încălcării dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2010, în perioada 22 iulie 2016 – 23 august 2018.

Instanța de apel consideră că circumstanțele cauzei au fost stabilite de către prima instanță și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, instanța de apel ajungând la concluzia de a respinge apelul declarat de Ministerul Justiției al RM și de a menține hotărârea instanței de fond.

La 31 iulie 2019 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Rusnac.

În motivarea cererii de recurs recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, le consideră vădit ilegale și neîntemeiate, deoarece instanța de apel la pronunțarea deciziei a aplicat eronat normele de drept material, instanța a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și a probelor anexate la dosar.

În atare circumstanțe, instanța de fond și instanța de apel a admis repetat încasarea prejudiciului moral, or acesta reprezintă aceiași perioadă, fapt inadmisibil pentru justa soluționare a cauzei și a constituirii unui precedent judiciar pe această categorie de cauze.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a invocat că conform Recomandării nr. 6 a Curții Supreme de Justiție privind satisfacția echitabilă, când se constată o neexecutare continuă atunci când hotărârea rămîne neexecutată la momentul examinării, termenul nerezonabil se va aprecia doar de la data nașterii obligației de executare (dies a quo) și pînă la ziua adoptării hotărârii cu privire la o eventuală constatare a violării sau neviolării dreptului declarat de Articolul 6 § 1 din Convenție. Prin urmare, nu poate fi neglijat faptul că Valeriu Rusnac a beneficiat de compensație morală pentru neexecutarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2010. Astfel, ultimul act de dispoziție a instanței de judecată este decizia Curții Supreme de Justiție din 28 septembrie 2016. Prin urmare, termenul de neexecutare urmează a fi calculat de la data de 28 septembrie 2016.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a menționat că Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nu acordă dreptul în mod

automat la acordarea prejudiciilor, în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege. Acordarea prejudiciului conform Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nu constituie o regulă generală, dar o excepție de la această regulă, care necesită a fi confirmată prin anumite criterii bine definite. În materia drepturilor omului potrivit jurisprudenței Curții Europene, o recunoaștere oficială și publică a violării constituie prin sine o satisfacție echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu moral eventual suferit de reclamant.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a indicat că la caz se reține că reclamantul pretinde, invocând în substanță art.6 CEDO violarea drepturilor la un proces echitabil prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, însă în afara motivațiilor acestuia, nici un alt element de probă nu a confirmat existența culpabilității organelor de executare în procesul de executare a hotărârii judecătorești irevocabile. Totodată, recurentul a invocat că sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă numai pe seama reclamanților, dar se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces și jurisprudența Curții Europene, excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate. Conform art. 4 alin.(1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției al Republicii Moldova.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a indicat că intimatul Valeriu Rusnac sau membrii familiei sale nu au probat că nu dispun de spațiu locativ. Recurentul consideră că concluziile instanței de apel de încasare a prejudiciului ca fiind nejustificate, or, hotărârea a cărei neexecutare se invocă obligă administrația publică locală să acorde spațiu locativ în posesie și folosință și nicidecum în proprietate privată. Intimatul Valeriu Rusnac nu a dat o explicație referitor la faptul că spațiul locativ urma să-i fie atribuit pentru îmbunătățirea condițiilor de lucru, pentru perioada în care activa în instituția publică. Aceste circumstanțe nu au fost verificate și astfel persistă prezumția încăsării unui prejudiciu nejustificat și ilegal.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a menționat că conform anexei la scrisoarea nr. 34/206865 din 03 mai 2019 a Inspectoratului General de Poliție, Valeriu Rusnac prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 633EF din 14 decembrie 2012 a fost concediat din cadrul organelor afacerilor interne și trecut în rezerva forțelor armate, iar prin scrisoarea nr. 34/3-634 din 25 aprilie 2019 se confirmă că raporturile de serviciu a lui Valeriu Rusnac au încetat la 27 martie 2018, prin Ordinul IGP nr. 140ef din 23 martie 2018.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 17 iunie 2019, prin scrisoarea de expediere nr. 6227 (f.d. 115), fiind

recepționată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 22 iulie 2019, fapt indicat expres în cererea de recurs (f.d. 125).

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 31 iulie 2019, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

La 13 august 2019 în adresa intimatului Valeriu Rusnac, intervenienți accesorii: Primăria mun. Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei, a fost expediată cererea de recurs depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimatul Valeriu Rusnac, intervenienți accesorii: Primăria mun. Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei nu și-au vaforificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială, sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 alin. 1 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, împotriva deciziei din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Rusnac împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii: Primăria mun. Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil, obligarea executării hotărârii, recuperarea prejudiciului moral.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan